

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3209/2018. (VI. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Stumpf István* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 15.B.1313/2017/3. számú végzése, valamint a Fővárosi Törvényszék 2.Beüf.10.990/2017/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] Az indítványozó jogi személy (a továbbiakban: indítványozó) jogi képviselőjén (dr. Kende Péter ügyvéd, 1133 Budapest, Kárpát utca 7/b.) keresztül az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Fővárosi Ítéltábla 15.B.1313/2017/3. számú végzésének, valamint a Fővárosi Törvényszék 2 Beüf.10.990/2017/2. számú végzésének alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat, mivel a hivatkozott bírósági végzések az indítvány szerint sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, valamint a XV. cikk (1) és (2) bekezdéseit.
- [2] 1.1. A panasz alapjául szolgáló ügy tényállása szerint az indítványozó képviselőjében eljáró ügyvezető 2017. május 24-én feljelentést tett a Budapesti Rendőr-főkapitányságon (a továbbiakban: BRFK) a Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: Törvényszék) egy tanácselnök bírója ellen (a továbbiakban: feljelentett) hivatali visszaélés büntette miatt, mivel az indítványozó álláspontja szerint a feljelentett az indítványozó mint II. rendű alperes ellen folyamatban lévő polgári peres eljárásban nem megfelelő magatartást tanúsított.
- [3] A BRFK 2017. május 31-én a feljelentést átette a Központi Nyomozó Főügyészségre (a továbbiakban: KNYF). A KNYF a feljelentést 2017. június 7-én kelt határozatával – arra hivatkozással, hogy a cselekmény nem bűncselekmény – elutasította, és egyúttal felhívta az indítványozó figyelmét, hogy a határozat ellen panasszal nem élhet.
- [4] Ennek ellenére az indítványozó a határozattal szemben panaszt nyújtott be, és kérte a nyomozás elrendelését. E körben arra hivatkozott, hogy a feljelentett megsértette az indítványozó jogait, amikor a polgári perben előterjesztett kérelmét nem továbbította a Kúriára és ezzel számára jogtalan hátrányt okozott. A Legfőbb Ügyészség 2017. július 13-án kelt határozatával az indítványozó által előterjesztett panaszt mint törvényben kizártat elutasította.
- [5] Ezt követően az indítványozó mint pótmagánvádló lépett fel, és 2017. augusztus 17-én a KNYF előtt pótmagánvádat terjesztett elő a feljelentettel szemben hivatali visszaélés büntette miatt. A KNYF 2017. augusztus 25-én arról tájékoztatta az indítványozót, hogy mivel a hivatali visszaélés büntettének védett jogi tárgya a hatóságokba és azok tagjaiba vetett bizalom, így e bűncselekménynek nem lehet sértettje meghatározott (természetes vagy jogi) személy, ezért a pótmagánvád előterjesztésének sincs helye. A KNYF a pótmagánvádat panaszként kezelte, és nem továbbította azt a Törvényszék felé.
- [6] 2017. szeptember 14-én az indítványozó vádindítványát közvetlenül is előterjesztette a Törvényszék előtt, arra való hivatkozással, hogy álláspontja szerint a KNYF jogszabályt sértett, amikor a pótmagánvádat nem küldte meg a Törvényszéknek.
- [7] A Törvényszék 2017. október 12-én kelt 15.B.1313/2017/3. számú végzésével a vádindítványt elutasította. A végzés indokolásában kiemelte, hogy a pótmagánvád előterjesztésére a sértett jogosult. Azt is kihangsúlyozta a Törvényszék, hogy bár kétségtelenül minden bűncselekménynek van szűkebb vagy tágabb értelemben hatása a környezetre, ettől függetlenül nem minden bűncselekménynek van eljárásjogi sértettje. Ha egy bűncselekmény törvényi tényállása nem tartalmaz passzív alanyt, és annak következménye a természetes vagy sze-

mélyekre csak áttételes, akkor pótmagánvád előterjesztésének nincs helye. Erre tekintettel a Törvényszék a vádindítványt, mint nem jogosulttól érkezőt, elutasította.

- [8] 1.2. Az indítványozó ezt követően fellebbezést nyújtott be a Fővárosi Ítéltáblához (a továbbiakban: Ítéltábla), amely az elsőfokú végzést helybenhagyta. Az Ítéltábla döntésében hangsúlyozta, hogy a pótmagánvád előterjesztésének abszolút akadálya, hogy a büntetőeljárásról szóló törvény szerint a hivatali visszaélés büntetének fogalmilag nem lehet természetes személy sértettje, és e tekintetben a bírósági gyakorlat töretlen. Ezért a bíróságoknak nincs lehetőségük a sértett eljárási pozícióját indokolatlanul tágítani, mert az a törvényességet és a jogrendet tágítaná. Ezért az Ítéltábla megállapította, hogy a Törvényszék helyesen foglalt állást a pótmagánvád előterjesztésének kizártsága vonatkozásában.
- [9] 1.3. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában kifejtette, hogy álláspontja szerint a Törvényszék és az Ítéltábla döntése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát (és annak keretében a pártatlan bírósághoz való jogát), ugyanis az eljáró bíróságok a pótmagánvád elutasításával elzárták a bírósághoz fordulás lehetőségétől. Álláspontja szerint az eljáró bíróságoknak kötelességük lett volna az előttük fekvő egyedi ügyben döntést hozniuk, így pl. döntenüik kellett volna annak kérdésében, hogy az indítványozó által feltételezett joghátrányt az alapügyben eljáró bíró célzatosan okozta-e. Véleménye szerint a bíróság „töretlen” gyakorlata a hivatali visszaélés sértettjének jellege tekintetében hibás – ezt a tudományos cikkek is több esetben alátámasztják. Úgy véli, a Törvényszék és az Ítéltábla Alaptörvény-sértően és törvényellenesen zárta ki őt a pótmagánvád előterjesztésének lehetőségéből.
- [10] Az indítványozó később alkotmányjogi panaszát kiegészítette, amelyben kifejtette, hogy a Törvényszék és az Ítéltábla végzései, azáltal, hogy nem ismerték el sértetti minőségét, megsértették az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdéseit is, mivel álláspontja szerint nem érvényesült a törvény előtti egyenlőséghez való joga. Újfént megerősítette azon véleményét, hogy az alapeljárás bírójának eljárása kifejezetten az indítványozó cége ellen irányult, így az közvetlenül veszélyeztette a jogos érdekét. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelme tekintetében előadta továbbá, hogy az tartalmazza a bírósághoz fordulás jogát is, ez pedig egy büntetőeljárás esetében azt jelenti, hogy a bíróságnak kötelessége az eljárást megindítani és a megvádolt személy bűnössége kérdésében állást foglalni.
- [11] 2. Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának kérdésében dönt, ennek során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [12] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el, és az indítványozó panaszának vizsgálata alapján azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okok miatt nem fogadható be.
- [13] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz iránti kérelmében a bírósági ítéletek alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének és a XV. cikk (1) és (2) bekezdéseinek a sérelmére alapozta. Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [14] 2.2. A bíróság ítélete ellen nincs helye fellebbezésnek, az Abtv. 27. §-a szerinti indítvány tehát e tekintetben megfelel a törvényi feltételeknek.
- [15] Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztett elő az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszt.
- [16] Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül terjesztette elő az indítványát.

- [17] 2.3. Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1a) és (1b) bekezdései szerint határozott kérelmet kell tartalmaznia. Ezzel összefüggésben megállapítható azonban, hogy a bírósági ítéletek alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére, valamint XV. cikk (1) és (2) bekezdésére való hivatkozással állító indítvány elem tekintetében, az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz tartalmaz ugyan az Alkotmánybíróság hatáskörére, az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást, továbbá megjelöli az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezése mellett a sérelmezett bírói döntést is, annak megsemmisítését kérve, azonban nem tartalmaz alkotmányjogilag releváns érvelést.
- [18] A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó Abtv. 27. §-ára alapított kérelme nem felel meg az Abtv. 52. § (1a) bekezdés *d*) pontjában, valamint az (1b) bekezdés *b*) és *e*) pontjaiban foglaltaknak. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint ugyanis az indokolás hiánya {lásd pl. 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11], 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]} az ügy érdemi elbírálásának akadályá.
- [19] 2.4. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában arra is hivatkozott, hogy a bíróságok végzése azért is sérti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát (és ezáltal a bírósághoz fordulás jogát), mivel a bíróságok nem bírálták felül a Kúria joggyakorlatának egységességét a tekintetben, hogy a hivatali visszaélés bűncselekményének lehet-e természetes vagy jogi személy sértettje.
- [20] Ezzel összefüggésben fontos kiemelni, hogy az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4], megerősítette: 3117/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [16]}.
- [21] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdéseiben foglaltakra, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2018. június 5.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [22] Egyetértek a rendelkező résszel, de az alkotmányjogi panaszt – álláspontom szerint – más okból kellett volna az Alkotmánybíróságnak visszautasítania.
- [23] Az indítványozó az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszában a büntetőbíróság első-, illetve másodfokú végzését támadta. Az első-, illetve a másodfokon eljáró büntetőbíróság egybehangzó módon arra a következtetésre jutott, hogy „a vádindítvány elutasításának van helye a Be. 231. § (2) bekezdés *c*) pontja alapján, mint nem jogosulttól származóknak”.
- [24] Az Abtv. 27. §-a szerint az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi előfeltétele, hogy a támadott bírói döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sértse. A pótmagánvádló indítványozónak az idézett bírói döntést támadó alkotmányjogi panaszán alaposabban vizsgálni kellett volna, hogy egyáltalán jogosult volt-e alkotmányjogi panaszt előterjeszteni. Meggyőződésem, hogy a pótmagánvádló alkotmányjogi panasz már önmagában az Abtv. 27. §-ának sem felelt meg. A támadott végzésekkel a büntetőbíróság az indítványozó vádindítványát (pótmagánvád) utasította el („mint nem jogosulttól származóknak” minősítve azt). Ha már az alapügyben a büntetőbíróság azért utasította el az indítványozó vádindítványát (pótmagánvádat), mert

az nem jogosulttól származott, akkor az ilyen bírói végzés kapcsán az indítványozó eleve nem hivatkozhat arra, hogy „az egyedi ügyben érintett személy”-ként (Abtv. 27. §) a bírói döntés az Alaptörvényben biztosított jogát sérti.

- [25] Álláspontom szerint a magánvádló (pótmagánvádló) az alapvető jogának sérelmére hivatkozással nem is jogosult a büntetőbíróság döntését alkotmányjogi panasszal megtámadni azért, mert – az állami büntetőigény érvényesítésére irányuló – büntetőeljárásban a bíróság a vádindítványt elutasítja. Alapvetően ugyanis senkinek sincs alkotmányos alapjoga más büntetőjogi felelősségének megállapításához, büntetőbírósági elítéléséhez. [Lásd: 1/2015. (I. 16.) AB határozathoz csatolt párhuzamos indokolásomat, a 3090/2016. (V. 12.) AB határozathoz csatolt különvéleményemet, a 3147/2016. (VII. 22.) AB végzéshez csatolt párhuzamos indokolásomat, illetve a 3135/2017. (VI. 8.) AB végzéshez csatolt párhuzamos indokolásomat, valamint az Alkotmánybíróság 42/2005. (XI. 14.) AB határozatában foglaltakat (ABH 2005, 504, 519–522.)]

Budapest, 2018. június 5.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/386/2018.

